

3.3. 24 Třetí neděle postní L 9,57-62, Ž 25,15 f. Daniel Tomeš
Základem kázání Daniela Tomeše je Žalm 25, verš 15
Stále upírám oči na Hospodina, vždyť on mé nohy vysvobodí z léčky.
Blaze těm, kdo slovo Boží slyší a zachovávají ho. Amen.

Oči, které se dívají na někoho, představují osobní vztah, setkání. Jde o bezprostřední kontakt. Dětem říkáme, jak důležité je při podání ruky dívat se do očí a ne stranou nebo do země. Dospělým říkáme, jak je důležité dívat se do očí, když si připjííme na zdraví. - Dívat se, hledět na někoho, představuje zájem, touhu po bližším poznání.

Oči také mohou ledacos prozradit z toho, co se v člověku odehrává. Ne nadarmo se říká, že oko je okno do duše. Někdo má jiskru v oku, jiný má smutný nebo temný, skelný pohled. Oči mohou hořet láskou nebo sršet nenávisí. - Oči jsou nejenom oknem do duše, oči fungují také naopak, jako optika, která zprostředkovává příjem obrazu. Viděný obraz pak následně ovlivňuje nitro člověka. Není proto lhostejné, na co se díváme a jaké podněty přijímáme.

Vztahy mezi lidmi jsou dnes hodně ovlivněny elektronickými médii. Náš pohled už k sobě nepoutá jenom televizní obrazovka, ale také internet, displeje počítačů a chytrých telefonů. Díky těmto prostředkům spolu mohou lidi rychle komunikovat, ale současně kvůli této formě komunikace ubývá osobních setkání. Lidé se více setkávají ve virtuálním prostoru, na sociálních sítích. Připravujeme se tak o kouzlo osobního setkání. – Kvůli tomuto způsobu komunikace jsou pak vztahy mezi lidmi méně závazné, není problém je rychle začít i rychle ukončit...

Hospodin nemá internetové připojení, nemůžeme s ním komunikovat přes Facebook ani mu psát esemesky. K Hospodinu musíme přistupovat stejně jako kdysi žalmista – osobně, nemůžeme se schovávat za obrazovku nebo displej. Řečeno slovy žalmu: upírat oči na Hospodina, vzhlížet k němu, pozvedat k němu své oči i svou duši.

Stále upírám oči na Hospodina. Stále před oči si ho stavím. – Hospodin pro žalmistu představuje svrchovanou autoritu, jistotu života, zdroj nekončícího milosrdenství, pomoc do všech situací. Hospodin je pro žalmistu jedinečným protějškem, jedinečným Bohem, který je nad všechny bohy. Mohli bychom vyjmenovávat výčet toho, co všechno Hospodin pro žalmistu znamenal. Například žalmista vyznával: Hospodin je můj hrad nedobytný, můj štít, má záštita a píseň. On je udatný bojovník, je zároveň shovívavý a nesmírně milosrdný. On je síla svého lidu, dárce milosti a slávy, zdroj radosti a pokoje, dárce spásy. Hospodin je tvůrce

svého lidu, soudce, pastýř. On jediný je hodný toho, abychom ho milovali svými srdcem, celou svůj duší a celou svou silou.

To je jen ukázka toho, co znamenal Hospodin pro žalmistu, kým pro něj byl. Jistěže to nelze všechno lidskými slovy vyjádřit a popsat, protože Bůh je vždycky větší, než umíme vyjádřit. – To, kým pro nás je Hospodin, do značné míry určuje náš vztah k němu -upřímnost víry, opravdovost, hloubku víry. - Známe to i z mezilidských vztahů. Někoho si vážíme více někoho méně. K někomu máme větší důvěru k jinému menší. Někdy je vztah povrchní, pracovní, v jiném případě přátelský a srdečný. Jsou případy, kdy je náš vztah určen více méně vypočítavostí než upřímným zájmem...

Podobně někteří přistupují k Bohu jako k nouzovému řešení. Mají ho jako páté kolo u vozu.

Když už nic nepomůže, tak to zkusím s Bohem... Takhle žalmista k Bohu nepřichází. Říká:

Stále upírám oči na Hospodina. Stále, nejenom někdy. Stále jej mám před očima. Představuji si, že je tady se mnou, že je mi nablízku. Připomínám si jeho přítomnost. Vzpomínám na jeho slova. Na jeho zaslíbení, věrnost, milosrdenství a dobrotu...

Stále upírám oči na Hospodina. Žalmista neříká: stále se modlím, nedělám nic jiného. Stále se věnuji četbě Bible a na ostatní věci nemám čas. Jde o něco jiného. Jde o směřování lidského života. Kým a čím se nechám určovat. Kde budu hledat orientaci. Komu dovolím, aby mluvil do mého života. - Když žalmista upírá stále oči na Hospodina, je v tom hledání Boží přítomnosti, hledání Boží vůle a pomoci pro vlastní život, hledání odpovědí na otázky...

Charles Spurgeon, anglický baptistický kazatel 19.stol. řekl k tomuto textu: David upírá své oči k Hospodinu v pevné důvěře a nadějném očekávání. K tomuto pohledu víry a naděje můžeme ještě připojit: poslušný pohled služby, pokorný pohled uctívání, žasnoucí pohled údivu, horlivý pohled meditace, srdečný pohled lásky. Šťastní jsou lidé, kteří svůj pohled od Hospodina nikdy neodvrátí. Protože jen pohled k Hospodinu dokonale naplňuje a uspokojuje duši člověka. – Tolik Spurgeon.

Naše vidění světa a jeho krás nezaplňují prázdné místo v nitru člověka. Jak říká moudrý Šalomoun v knize Kazatel: Kaz 1,8 nenasytí se oko viděním, nenaplní se ucho slyšením.

Kaz 1,14 Viděl jsem všechno, co se pod sluncem děje, a hle, to vše je pomíjivost, marnost a honba za větrem. – Hledět k Hospodinu, hledat jeho přítomnost, to je východisko z marnosti a pomíjivosti. Z toho, co nemůže naplnit a uspokojit lidské nitro...

Žalmista se nežene za vidinou štěstí, za šalebným přeludem úspěchu. Ví, že pohled k Hospodinu přináší to, co mu nikdo jiný nedá: cíl života, naději, sílu...

Pohled víry nás učí vyhnout se klamným nadějím a všelijakým lákadlům, které by si nás chtěly podmanit.

Hledět k Hospodinu, pozvedat svou duši k němu, je svým způsobem také zápas proti všemu, co nabízí falešnou pomoc, chvilkové potěšení, co se prezentuje jako pojistka životního štěstí. Hledění k Hospodinu je hledění navzdory tomu, co si nárokuje a poutá naši pozornost. Hledění k Bohu je zápas proti všemu, co nás fascinuje, co se nabízí samo k okukování a obdivu...

Hledět k Hospodinu je hledání toho, který je skrytý, nepřístupný, neviditelný, ale všechno drží svou vůlí a svým milosrdenstvím. Jde o hledání pravdy, lásky, naděje. – Díky Božímu Synu JK naše hledění k Hospodinu má již určitější obrysy. Hledíme k Bohu, kterého známe z příběhu Ježíše Nazaretského... Jistěže je i toto hledění zahaleno oblakem, který zakrývá Boží tajemství. Je to jako bychom se dívali skrz hustou mlhu...Díváme se díky těm, kteří nám zanechali svědectví o Bohu Otci, Synu i DS...A když náš zrak víry slábně, prosíme, aby bylo naše hledění a hledání nasvíceno světlem shůry. A když se stane ještě něco horšího, když kvůli natvrdlosti nebo zatvrzelosti nic nechápeme a nevidíme, můžeme prosit za to, aby dal Bůh ducha moudrosti a zjevení, abychom ho poznali a osvíceným vnitřním zrakem viděli, k jaké naději vás povolal, jak bohaté a slavné je naše dědictví v jeho svatém lidu a jak nesmírně veliký je ve své moci k nám, kteří věříme... (Ef 1,18n)

Nesamozřejmost stálého nasměrování víry k Bohu dokládají biblické příběhy jak SZ tak NZ. Když Izraelci před vstupem do zaslíbené vyslali zvědy do Kanánu, aby zjistili, kdo tam žije, přinesli zvědové zprávu dvojího typu: Jedni věřili, že nebude problém vstoupit do té země a podmanit si její obyvatele. Druzí říkali: Nemůžeme tam vstoupit, jsou silnější než my, žijí tam obři. – Strach má velké oči...Strach, který nepočítá s Boží pomocí.

Z evangelia znáte příběh o Petrovi, kterému se zachtělo chodit po vlnách jako Ježíš. Zkraje mu to šlo, ale když uviděl, jaký je vítr, přepadl ho strach, začal tonout a vykřikl: "Pane, zachraň mne!" 31 Ježíš hned vztáhl ruku, uchopil ho a řekl mu: "Ty malověrný, proč jsi pochyboval?" (Mt 4, 30n)

V prvním čtení z evangelia jsme četli o tom, že je riskantní nechat se při hledění na Hospodina a jeho službu rozptylovat jinými záležitostmi. L 9,62 "Kdo položí ruku na pluh a ohlíží se zpět, není způsobilý pro království Boží."

Hledět k Hospodinu, hledět ke Kristu, je dar víry. Takové vidění není z nás. Není nám vlastní. Můžeme však o ně prosit a žádat v důvěře, že nám bude dáno. Každopádně hledět k Bohu je

základním předpokladem toho, abychom mohli obstát v situacích, kdy se má osvědčit naše víra. Tuto situaci zmiňují žalmista: byl chycen do léčky. Stále upírám oči na Hospodina, vždyť on mé nohy vysvobodí z léčky.

Léčka je obraz toho, jak snadno se člověk octne v nějaké pasti, kdy neví, jak dál; kdy nemůže sám sobě pomoci. Jsme jak ryby chycené v síti, jak králíci v pasti. Smůla. Možná jsme si toho nevšimli. Možná se síť teprve stahuje. A možná se už plácáme na suchu a jen na prázdno otevíráme hubu a nevěřičně koulíme očima. A za chvíli... dají nás do akvária nebo rovnou na pekáč? Jsme v síti vztahů, věcí, lidí, povinností, znalostí a neznalostí. Jsme v síti plánů a snů a představ o sobě i o druhých a také o Bohu. V síti úzkosti a strachu a také někdy ponížení a hanby a také občas pokoření a nenávisti. A v té síti to není k životu. Zakopáváme o její oka. A někdy jako nemocní přicházíme o dech a sílu a jsme jak svázaní. Tak stále upírám své oči k Hospodinu, on vyprostí ze sítě mé nohy. Stále vzhlížím k Hospodinu, našemu Bohu, dokud se nade mnou nesmiluje.

Je to zvláštní obraz: nohy chycené do pasti, ale zrak víry se upírá k Hospodinu. Na jedné straně nesvoboda, neštěstí, na druhé straně zdroj síly, potěšení a naděje...

Text dnešní neděle nám klade otázku: Ke komu vzhlížíš? Nač jsi vsadil svou naději? – Mnozí hledají pomoc sami u sebe, jsou zahleděni do sebe. Jiní vzhlížejí k různým bůžkům a pánům, které člověk může všelijak uplácat či jimi magicky manipulovat. – Písmo svaté nás učí hledět k Hospodinu, vyhlížet jeho milost, s kterou se k nám sklání. Je to výsada, že můžeme u něho hledat pomoc pro orientaci na své životní cestě. Můžeme se učit vstupovat do vztahu víry, mluvit s ním, vstoupit s ním do vztahu lásky a přátelství. Současně to může být také výzva, abychom se soustředili na to podstatné uprostřed roztěkaného světa.

Dnešní třetí neděle postní se v církevním kalendáři nazývá latinským jménem Oculi podle slov 25. žalmu, 15.v., který byl základem dnešního kázání. Oculi mei semper ad Dominum. Stále upírám své oči k Hospodinu, on vyprostí ze sítě mé nohy.

Postní čas je časem, kdy máme příležitost zaměřovat svůj pohled k Hospodinu, který vysvobozuje z nejrůznějších pastí a pastiček, do nichž jsme byli chyceni. Nadějný pohled víry a příslib záchrany kéž nás provází do dalších dnů.

Amen. Modleme se.

Voláme k tobě, Bože, pomoz nám se modlit a soustředit své myšlenky na tebe. V nás je tma, ale u tebe je světlo. Jsme osamělí, ale ty nás neopouštíš. Jsme malomyslní, ale u tebe je pomoc. Jsme nepokojní, ale u tebe je pokoj. Je v nás hořkost, ale u tebe trpělivost. Nerozumíme tvým cestám, ale ty znáš cestu pro nás. Amen.